

Vzdělávací obor: **Hudební, taneční a dramatická výchova**

Očekávaný výsledek učení:

Kód OVU:

UAK-HTD-002-ZV5-006

Rozliší hudební, taneční a divadelní dílo a orientuje se v prostředcích jejich vyjádření.

Popis úrovně Na cestě:

- Rozlišuje jednotlivé druhy umění (hudba, tanec, divadlo).
- Pojmenuje výrazové prostředky hudby, tance a divadla.

Múzy volají o pomoc

Autorka: Romana Šindlářová

Úvod/kontext/anotace:

Lekce je zaměřena na rozpoznávání a porozumění základním charakteristikám tří uměleckých oblastí – hudby, tance a divadla – prostřednictvím příběhové a herní struktury. Žáci pracují s připravenými výroky, které analyzují, třídí a posuzují z hlediska jejich pravdivosti a relevance ke zvolené múze. Aktivita rozvíjí schopnost kritického myšlení, ověřování informací a schopnosti argumentace. Klíčovou složkou je týmová práce a diskuse, během níž žáci obhajují svá rozhodnutí, vysvětlují myšlenkové postupy a naslouchají názorům ostatních. Součástí lekce je také kreativní výstup, který propojuje racionální složku práce s emocionálním a uměleckým vyjádřením – prostřednictvím krátké scénky, pohybové akce či výtvarného ztvárnění oslavy múzy. V závěrečné reflexi jsou žáci vedeni k uvědomění si vlastní cesty k poznání, osobních preferencí i k uznání různorodosti přístupů ke vnímání umění. Lekce podporuje interdisciplinární myšlení tím, že propojuje prvky dramatické, hudební a pohybové výchovy s dovednostmi práce s informací, rozhodování a spolupráce.

Zadání pro žáky:

1. Učitel vypráví příběh:

Múzy Hudby, Tance a Divadla byly zaklety. Jejich svět se rozpadá v chaos, protože lidé zapomněli, jak je od sebe odlišit. Aby se svět múz znovu obnovil, musí žáci získat správné informace, kriticky zhodnotit nabídnuté možnosti a rozhodnout se, co ke které múze patří. Děti se stanou „záchrannými týmy“ a každý tým se pokusí zachránit svou múzu.

2. Rozdělení do týmů

Učitel promíchá malé kartičky a vloží je do pytlíku nebo krabice. Děti si postupně losují kartičky, ale neukazují je ostatním. Na daný signál (např. potlesk) pantomimicky předvedou, co mají na lístečku (např. zpěv, tanec, grimasa).

Na základě pantomimy si děti najdou ostatní členy své skupiny. Vzniknou tři přibližně stejně velké týmy. Poté učitel v prostoru označí archy balicího papíru se znaky múz tří stanoviště. Děti přejdou ke stanovišti podle obrázku ze své kartičky – tím se ověří, zda se správně zařadily.

3. Výroky

V prostoru (ve třídě nebo venku) jsou rozmístěné pravdivé či nepravdivé výroky, např. „Hudba může být rychlá nebo pomalá“ (viz příloha). Děti je obcházejí, čtou a kriticky hodnotí, zda výrok patří k jejich múze, nebo je nesprávný. Pokud najdou správný výrok ke své múze, odnesou ho na své stanoviště.

4. Obhajoba – Konference

Každý tým postupně představí své výroky a obhájí, proč patří k jejich múze. Ostatní skupiny mohou klást doplňující otázky nebo výzvy k vysvětlení.

5. Záchrana múzy

Za každý správně vybraný a obhájený výrok dostane skupina část obrázku své múzy (až 4 díly). Po skončení konference děti zjistí, že jim stále jeden dílek chybí.

6. Oslava múzy

Učitel vysvětlí, že poslední díl múzy získají tehdy, když připraví krátkou „oslavu“ své múzy – např. zahrají scénku, předvedou taneční prvek, živý obraz s názvem jako „Sláva hudbě“ apod.

7. Skládanka

Za předvedení oslavy dostanou poslední dílek. Sestaví si celou postavu své múzy a nalepí ji na balicí papír. K obrázku přidají správné výroky. Alternativně mohou děti vymyslet a dopsat i vlastní pravdivé výroky o své múze.

8. Reflexe

Co jsem se v této lekci dozvěděl/a nového? Co je specifické pro hudbu, tanec a divadlo? Co mě nejvíce překvapilo nebo zaujalo?

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK k řešení problémů Práce s informacemi a kritické myšlení KRP-KRP-000-ZV5-001	<i>Uvědomuje si důležitost ověřování informací.</i>	– vytvářím situace, kdy žák rozpozná problém – vytvářím situace, kdy žák navrhuje řešení (třídění, argumentace, spolupráce) – vytvářím situace, při kterých žák uvažuje v souvislostech a hledá logické vztahy mezi jevy
KK Komunikační Vyjadřování KKK-VYJ-000-ZV5-001	<i>Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci</i>	– vytvářím situace, kde se žák vyjadřuje srozumitelně, ústně i neverbálně – vytvářím situace pro prezentaci názoru, možnost obhajoby stanoviska – vytvářím situace pro to, aby žák mohl aktivně naslouchat a reagovat na myšlenky ostatních

Metodický komentář pro učitele

Vazba na klíčové kompetence

1. KK k řešení problémů (Uvědomuje si důležitost ověřování informací).

- V části „**Výroky**“ žáci aktivně rozlišují mezi pravdivými a nepravdivými informacemi.
- Musí **kriticky zhodnotit obsah sdělení**, propojit ho s dříve získanými znalostmi a rozhodnout se, zda výrok náleží k jejich múze.
- V části „**Obhajoba**“ informace nejen vybírají, ale také **obhajují své rozhodnutí před ostatními** – učí se tak nejen informaci přijmout, ale i zdůvodnit její správnost.

2. KK komunikační (Vyjadřuje se prostřednictvím zvládnutých výrazových prostředků, které volí podle svých možností vzhledem ke komunikačnímu záměru, partnerovi a situaci).

- Při **pantomimickém rozřazení do skupin** žáci využívají **neverbální komunikaci**, volí odpovídající pohyb, mimiku a gestiku, aby sdělili ostatním svou „múzu“.
- V části „**Obhajoba výroků**“ dochází k rozvoji **verbální argumentace** – žáci se učí formulovat názor, poslouchat ostatní a reagovat na jejich otázky.
- V části „**Oslava múzy**“ žáci kreativně a záměrně volí **vyjadřovací prostředky daného uměleckého oboru** (např. krátká scénka, taneční pohyb, rytmický doprovod) s ohledem na publikum a sdělení.

Popis ověřování

Co učitel sleduje:

- Porozumění instrukcím – jak žáci chápou zadání a orientují se v úkolech.
- Rozlišování relevantní a nerelevantní informace – zejména při práci s výroky.
- Spolupráci ve skupině – zapojení všech členů, schopnost komunikace a sdílení rozhodování.
- Argumentaci a obhajobu názorů – při prezentaci výroků během konference.
- Kreativní a aktivní přístup – zejména při tvorbě závěrečné „oslavy múzy“.
- Reflexi – schopnost pojmenovat, co jsem se naučil a proč.

K čemu žáky vede:

- K aktivnímu a samostatnému získávání informací.
- Ke kritickému myšlení – ověřování a posuzování informací, rozlišování mezi pravdou a omylem.
- Ke kooperaci a týmové práci – naslouchání, sdílení nápadů, rozdělení rolí.
- K zodpovědnosti za výsledek skupiny – rozhodnutí mají vliv na průběh hry.
- K tvůrčímu projevu a vyjádření emocí – skrze pohyb, dramatizaci nebo vizuální tvorbu.
- K reflexi vlastní práce a procesu učení.

Jak učitel hodnotí a ověřuje:

- Formativně během činností – pozoruje aktivitu, zapojení, přístup ke spolupráci, schopnost argumentace.
- Kritériem správnosti je věcná přesnost vybraných výroků a schopnost je obhájit.
- Úspěšnost týmové práce se promítá do postupu hry (sestavení celé múzy).
- Závěrečná reflexe – děti slovně hodnotí, co se naučily, co pro ně bylo náročné, co je bavilo.

Příloha

- sada výroků ke kontrole pro učitele:

Hudba

- ✓ Hudba může být pomalá nebo rychlá.
- ✓ Některé nástroje se hrají rukou, jiné smyčcem nebo foukáním.
- ✓ V písničce často slyšíme rytmus a melodii.
- ✓ Hudba může být veselá nebo smutná.
- ✓ Lidé hudbu poslouchají i zpívají.
- ✓ Písničky se někdy doprovázejí na hudební nástroje.
- ✓ Hudba se může ozývat potichu nebo hlasitě.
- ✗ Hudbu tvoří jenom obrázky a barvy.
- ✗ Hudba je určena jen k tomu, aby se četla.
- ✗ Všechny písničky jsou bez hudebních nástrojů.

Tanec

- ✓ Tancem vyjadřujeme radost, smutek nebo příběh.
- ✓ Tanečník se pohybuje podle hudby.
- ✓ Taneční pohyby mají určitá pravidla.
- ✓ Při tanci používáme celé tělo.
- ✓ I tvář tanečníka může ukazovat emoce.
- ✓ Některé tance jsou pomalé, jiné rychlé.
- ✓ Rytmus pomáhá tanečnickovi najít správné pohyby.
- ✗ Tanec je jen o tom, že se hodně mluví.
- ✗ Každý tanec je jen náhodný pohyb.
- ✗ Tanečník nemusí vědět, jaká hudba hraje.

Divadlo

- ✓ Herci hrají různé postavy.
- ✓ Divadlo může být veselé i smutné.
- ✓ V divadle se mluví, chodí, sedí i gestikuluje.
- ✓ Herci spolu vytvářejí příběh.
- ✓ Herec se učí text, ale také se učí, jak ho říct.
- ✓ Divadelní hra se často odehrává na jevišti.
- ✓ V divadle se používají i kulisy a kostýmy.
- ✗ V divadle se nesmí pohybovat.
- ✗ Všechny hry musí být vážné.
- ✗ Divadlo nikdy nemá žádný příběh.

- sada výroků k vytištění:

Hudba může být pomalá nebo rychlá.

Některé nástroje se hrají rukou, jiné smyčcem nebo foukáním.
V písničce často slyšíme rytmus a melodii.
Hudba může být veselá nebo smutná.
Lidé hudbu poslouchají i zpívají.

Písničky se někdy doprovázejí na hudební nástroje.
Hudba se může ozývat potichu nebo hlasitě.
Hudbu tvoří jenom obrázky a barvy.
Hudba je určena jen k tomu, aby se četla.
Všechny písničky jsou bez hudebních nástrojů.

Tancem vyjadřujeme radost, smutek nebo příběh.
Tanečník se pohybuje podle hudby.
Taneční pohyby mají určitá pravidla.
Při tanci používáme celé tělo.
I tvář tanečníka může ukazovat emoce.
Některé tance jsou pomalé, jiné rychlé.
Rytmus pomáhá tanečníkovi najít správné pohyby.
Tanec je jen o tom, že se hodně mluví.
Každý tanec je jen náhodný pohyb.
Tanečník nemusí vědět, jaká hudba hraje.

Herci hrají různé postavy.
Divadlo může být veselé i smutné.
V divadle se mluví, chodí, sedí i gestikuluje.
Herci spolu vytvářejí příběh.
Herec se učí text, ale také se učí, jak ho říct.
Divadelní hra se často odehrává na jevišti.
V divadle se používají i kulisy a kostýmy.
V divadle se nesmí pohybovat.
Všechny hry musí být vážné.
Divadlo nikdy nemá žádný příběh.

Zdroje

Pokud se jedná o převzatou úlohu nebo vychází z externích podkladů.

